

6. *Bloomberg 2019 Innovation index. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-01-22/germany-nearly-catches-korea-as-innovation-champ-u-s-rebounds> (дата обращения 24.04.2019)*

Мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2022-2024 жылдарға арналған ғылыми гранттық қаржыландыру АР14871883 жобасының аясында орындалды.

ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТІҢ ПЕДАГОГ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ МАҢЫЗЫ

Бакирова З.А. – докторант, Абай атындағы ҚазҰПУ
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

Аннотация: В данной статье рассматривается проблема важности цифровой компетентности в работе педагога. Среди них выделяются компоненты, соответствующие компетенциям современного педагога. Определена значимость цифровой компетентности учителя в современном образовании.

Ключевые слова: педагог, цифровая компетентность, образовательные организации, цифровизация, цифровая технология, обучающиеся.

Annotation: This article discusses information about the importance of digital competence in the work of an educator. Among them, the components corresponding to the competences of a modern teacher are highlighted. The significance of digital competence of a teacher in modern education is determined.

Keywords: educator, digital competence, educational organisations, digitalisation, digital technology, learners.

Жаңа уақыт – жаңа жаһандық жетістіктердің, ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың уақыты. «XXI ғасыр құзыреттері» – когнитивтік, әлеуметтік-эмоционалдық және цифрлық – бірінші кезекте алға қойылуда. Ақпараттың «көшкін» өсуі, адамзат өмірінің барлық салаларына ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың жаппай енгізілуі, әлеуметтік желілердің дамуы цифрлық құзыреттілік ұғымының пайда болуына әкелді. Білім беру ұйымдарынан күтілетін болашаққа жақындату үшін білім беру саласына сапалы, инновациялық әдістер мен заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы елеулі, принципті маңызды жетістіктерді енгізу қажет. Сандық деректерді және цифрлық ортаның мүмкіндіктерін пайдалану арқылы білім беру үдерісін дамыту педагогтің цифрлық құзыреттілігін қалыптастырмайынша мүмкін емес. XXI ғасырдың екінші онжылдығы педагогтің оқу үрдісінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды жай ғана пайдаланбайды; ол өзінің бүкіл кәсіби қызметін соларға негіздейді.

Білім беру мекемелерінің ортасын цифрландыру білім беру ұйымы қызметінің барлық салаларына цифрлық технологияларды енгізуді көздейді және педагогтардың тиісті кәсіби дайындығын, олардың цифрлық құзыреттілігін қалыптастыру мен бағалауды, оқушылардың цифрлық сауаттылығын дамытуды талап етеді. Білім берудегі цифрлық технологияларды интеграциялау педагогикалық әдістер мен тәсілдерді жетілдіруге және оқу процесін даралау тұрғысынан студенттерге жаңа мүмкіндіктер ашуға арналған [1].

К.С. Окрут цифрлық құзыреттілікті цифрлық ресурстар мен ақпараттық технологияларды пайдалану, мазмұнды түсіну және сыни тұрғыдан бағалау, тиімді қарым-қатынас жасау қабілеті ретінде қарастырады [2,1].

Г.Ж. Ниязова мен Ш.А. Аннаева цифрлық құзыреттілік -құзыреттілікті үздіксіз меңгеруге негізделген индивидтің сенімді, тиімді, сыни, қауіпсіз таңдау және тіршілік әрекетінің түрлі салаларында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану қабілеті, сондай-ақ, оның осындай қызметке дайындығы деп түсіндіреді [2,2].

Т.А. Селеменеваның пікірінше, педагогтардың цифрлық құзыреттілігі – педагогтың өзінің кәсіби қызметінде ақпараттық технологияларды қолдану шеберлігі. Автор педагог ресурстарды сыни тұрғыдан бағалай білуі және оларды педагогиканы ескере отырып, қолдана білуі және әртүрлі оқу ресурстарын пайдалану мақсатымен таныс болуы керек деп санайды. Сонымен қатар, материалдарды іріктеу оқу пәнінің ерекшелігін, білім алушылардың ерекшеліктерін, сабақтың белгілі бір тақырыбын ескере отырып, жүзеге асырылады деп түсіндіреді [2,3].

Педагогтің цифрлық құзыреттілігі бірнеше себептерге байланысты заманауи білім беруде барған сайын маңызды бола түсуде:

1. Технологияларды оқытуға кіріктіру: Қазіргі білімалушылар цифрлық әлемде өсті, оқыту процесінде технологияны пайдалану оқуды қызықты, интерактивті және тиімді ете алады.

2. Болашаққа дайындалу: Цифрлық құзыреттілік студенттерді бүгінгі технология әлеміне және цифрлық экономикаға дайындауға көмектеседі. Сандық дағдылары бар педагогтер білімалушыларға цифрлық сауаттылықты, кодтауды, ақпараттық қауіпсіздікті және цифрлық өмірдің басқа да маңызды аспектілерін үйрете алады.

3. Оқыту әдістерінің әртүрлілігі: Цифрлық технологиялар интерактивті оқу бағдарламаларын, онлайн курстарды, мультимедиялық презентацияларды және т.б. қоса алғанда, оқыту құралдары мен ресурстарының кең ауқымын қамтамасыз етеді. Цифрлық дағдылары бар педагогтар бұл құралдарды тартымды және тиімді оқу ортасын жасау үшін пайдалана алады.

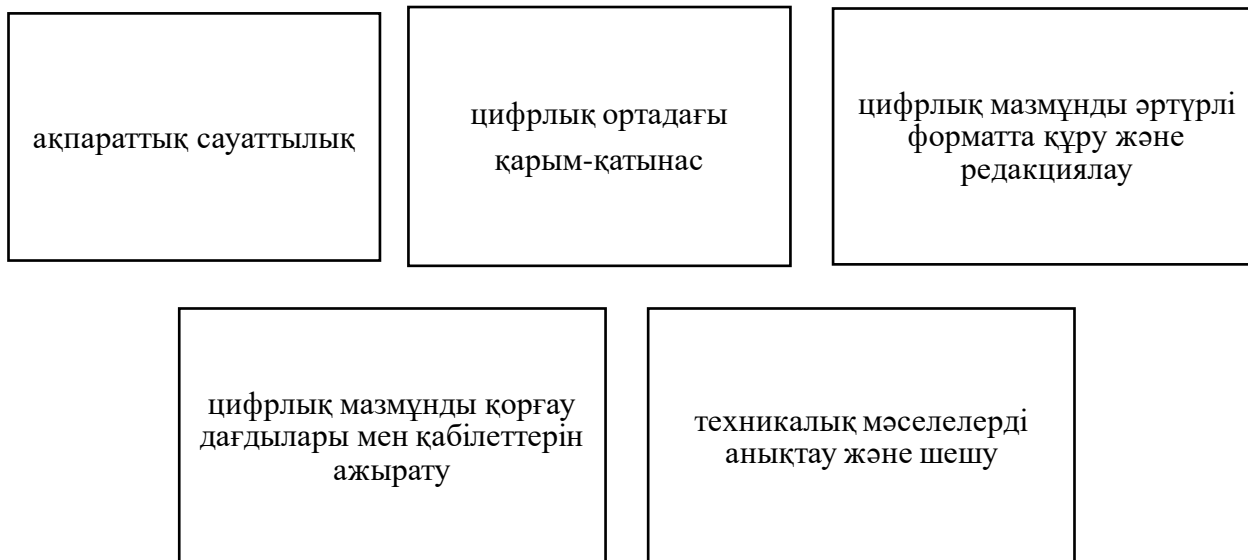
4. Жақсартылған кәсіби даму: Цифрлық құзыретті педагогтар ақпаратты оңай таба алады, әріптестерімен тәжірибе алмаса алады және онлайн курстар мен кәсіби даму вебинарларына қатыса алады. Олар сонымен қатар оқу материалдарын жасау және оқушылардың үлгерімін бағалау үшін цифрлық құралдарды тиімді пайдалана алады.

5. Сыни тұрғыдан ойлауды дамыту: Цифрлық оқыту сыни ойлауды, аналитикалық және мәселені шешу дағдыларын дамытуды ынталандыруы мүмкін.

Жалпы, педагогтің цифрлық құзыреттілігі заманауи білім берудің қажетті құрамдас бөлігіне айналуға, өйткені ол педагогикалық қорпустағы заманауи әлем талаптарына бейімделуіне және білімалушылардың сұранысына сай сапалы білім беруге көмектеседі.

Цифрлық құзыреттілік – адамның қазіргі ақпараттық қоғамда мәселелерді шешу, қарым-қатынас жасау, ақпарат алу және мақсаттарға жету үшін цифрлық технологияларды тиімді пайдалану қабілеті. Ол тек компьютерді және интернетті пайдалану білуді ғана емес, сонымен қатар цифрлық технологияның негізгі принциптерін түсінуді, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалай білуді және тез өзгеретін технологиялық жағдайларға бейімделуді қамтиды.

Білім беру қызметін табысты жүзеге асыруда педагог талап ететін құзыреттер тобы [3]:

Сурет-1 Цифрлық құзыреттіліктің модельдері (С.Карретеро, Р.Вуорикари, Ю.Пуни.)

Ғалымдар С.Карретеро, Р.Вуорикари, Ю.Пунидің «Цифрлық құзыреттіліктің модельдері» атты еңбегіндегі компонентті жекелей негіздеп айтуға болады:

- ақпараттық сауаттылық – қоғамды ақпараттандыру, яғни ақпараттық қоғамда өмір сүруге жаңа ұрпақты дайындаудың алғышарты мен маңызды факторы.

- цифрлық ортадағы қарым-қатынас - бұл цифрлық технологиялар арқылы өзара әрекеттесу қабілеті және оларды пайдалану процесінде және цифрлық ортада қарымқатынас жасау ережелері мен нормаларын біту, коммуникация стратегияларын белгілі бір аудиторияға бейімдеу.

- цифрлық мазмұнды әртүрлі форматта құру және редакциялау, яғни ақпарат пен мазмұнның сапасын өзгерту және жақсарту.

- цифрлық мазмұнды қорғау дағдылары мен қабілеттерін ажырату- жеке деректерді, құрылғыларды және цифрлық мазмұнды қорғау дағдылары мен қабілеттердің болуы.

- техникалық мәселелерді анықтау және шешу-цифрлық құрылғылармен жұмыс жасау кезінде туындайтын техникалық мәселелерді анықтау қабілетінің болуы.

Қорыта айтқанда, бүгінгі таңда цифрландырудың арқасында әлемнің бейнесі өзгеруде, сонымен бірге адамзат өмірінің барлық салалары өзгеруде, педагогтың рөлі мен мүмкіндіктерін өзгертетін жаңа қызмет түрлері, жаңа технологиялар пайда болып жатқандығын айта кету қажет. Бұл өзгерістер, бірінші-ден, оған қойылатын талаптарды нақтылайды, ал екінші жағынан, білім беру үрдісінің үздіксіздігін қамтамасыз ететін дамудың қосымша мүмкіндіктерін ұсынады. Қазіргі әлемде туындайтын жағдайлар, олардың белгісіздіктері педагогтардан жедел шешімдер қабылдауды, жаңа қызмет саласымен айналысу-ды, үнемі өзгеріп отыратын және барған сайын күрделене түсетін жұмыс міндеттері жағдайында ресурс-тарды басқаруды талап етеді. Мұндай жағдайлар педагогтың жаңа дағдыларды игеру дағдыларын жетіл-діруге және тез игеруіне, олардың технологиялық әлеуетін, цифрлық құзыреттілігін кеңейтуге ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Бороненко Т.А., Федотова В.С. Цифровое наставничество: готовы ли учителя участвовать в формировании цифровой грамотности школьников? // Ярославский педагогический вестник. 2020. № 4 (115). С. 33–44. DOI: <http://doi.org/10.20323/1813-145X-2020-4-115-33-44>

2. Абсатова М.А., Бакирова З.А. Педагогикалық бағыттағы магистранттардың цифрлық құзіреттілігін қалыптастыру мәселесінің зерттелуінің жағдайы. Абай атындағы ҚазҰП-ң университеті «Хабаршы» журналы. «Педагогика ғылымдары» сериясы. №2 (78), 42-50 бб., 2023ж. <https://bulletin-pedagogy.kaznu.kz/index.php/ped/issue/view/57/77>

3. [file:///C:/Users/evrik/Downloads/138-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B8-522-1-10-20211229%20\(8\).pdf](file:///C:/Users/evrik/Downloads/138-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%B8-522-1-10-20211229%20(8).pdf)

4. 1.Қазақстан республикасының «Білімді ұлт «Сапалы білім беру» ұлттық жобасы, 12 қазан 2021 ж.

5. Колыхматов, В.И. Профессиональное развитие педагога в условиях цифровизации образования: учеб-метод. пособие – СПб.: ГАОУ ДПО «ЛОИРО», 2020 г.

OPPORTUNITIES FOR FUTURE TEACHERS OF PRIMARY EDUCATION TO USE ELEMENTS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Mambetaliyeva A. K. – 3rd year doctoral student

Turalbayeva A.T. – Doctor of the Russian Academy of Sciences, Associate Professor, Kazakh National Pedagogical University named after Abai Republic of Kazakhstan, Almaty.

Annotation: This article discusses ways to use artificial intelligence elements in primary education.

Keywords: artificial intelligence, platform, Python, TensorFlow, PyTorch, element, training, creative.

Artificial intelligence is an educational center prepared for the development and specialization of students in primary education. In these universities, work is carried out that contributes to the development of talents, artistry, literacy of students. In one of these, students will be able to choose courses that will be of interest to them. Artificial intelligence is aimed at ensuring the establishment of thinking, analysis and expansion of the latest projects in the field of helping students develop and specialize in the primary education system. The main goal of these universities is to develop students ' scientific, literacy and organize them, to provide a model of learning knowledge that makes the analogy with numbers the main game, and implements experiments with conscious retelling

Primary education will be based on artificial intelligence, an extensive menu of courses for the development of various talents, thoroughness, artistry of students.

In primary education, several guidelines are applied to students on artificial intelligence. They include ways to select educational institutions, determine the training program, use high qualifications of people, develop achievements, organize the educational process and check the effectiveness of teachers. Their main goal is to help students develop their talents, professional advice and increase their achievements. The main goal of artificial intelligence in educational institutions will be to improve students ' knowledge and develop professional achievements.

Primary education is based on artificial intelligence, the use of many methods is possible in order to develop educational activities and specialization of students. According to the fact that they have special needs for education, they can be provided with special pedagogical support. These students develop individual curricula for the development of their achievements, and are given the opportunity to carefully collect information. In addition, it is